

1. החלפת סעיף 22 במקום סעיף 22 לחוק העונשין, התשל"ז-1977¹, יבוא:
22. "הגנת הפרט אין אדם נושא באחריות פלילית למעשה או למחדל אם נהג כפי שנהג כדי להדוף תקיפה שלא כדין, שהיתה עלולה לסכן את חייו או חיי אחרים או לגרום לעצמו או לזולתו פגיעה בגוף, בחירות או ברכוש, ובלבד שנהג בצורה סבירה להשגת אותה מטרה, בהתחשב בנסיבות הענין.
- 22א. אין אדם נושא באחריות פלילית למעשה או למחדל אם נהג כפי שנהג בכורח הנסיבות, כדי למנוע מעצמו או מזולתו סכנת חיים, חבלה חמורה או פגיעה בגוף, בחירות או ברכוש, ובלבד שנהג בצורה סבירה להשגת אותה מטרה, בהתחשב בנסיבות הענין."

דברי הסבר

כן מוצע להבהיר שבתנאים של הגנת הפרט וכורח נסיבות אין אדם זקוק לפטור מאחריות פלילית אלא הוא אינו נושא כלל באחריות פלילית.

מוצע עוד להרחיב את החלת ההגנות האמורות להצלת הזולת או רכוש, ולא להסתפק בזכותו של אדם להציל את אלה "שהגנתם עליו" בלבד. הרחבה זו מצויה במשפט העברי.

ברוח הפסיקה, מוצע לקבוע מבחן רחב של סבירות, במקום המבחנים הצרים הכלולים היום בסעיף 22 והבאים לידי ביטוי במלים: "שלא נהג כפי שנהג אלא כדי למנוע תוצאות שלא ניתן למנוען בדרך אחרת..."; "שלא עשה יותר משהיה צורך לעשות לאותה מטרה ושהרעה שגרם איננה בלתי שקולה כנגד הרעה שמנע." מבחנים אלה מהווים חלק של מבחן הסבירות הרחב ואין צורך להזכירם במפורש.

חברי הכנסת: אוריאל לין, צחי הנגבי, יצחק לוי, עוזי לנדאו, יואש צידון

סעיף 22 לחוק העונשין קובע לאמור:

"צורך

22. ניתן לפטור אדם מאחריות פלילית למעשה או למחדל אם יש בידו להראות שלא נהג כפי שנהג אלא כדי למנוע תוצאות שלא ניתן למנוען בדרך אחרת ושהיו גורמות חבלה חמורה או פגיעה בגופו, בכבודו או ברכושו, או בגופם או בכבודם של אחרים שהגנתם עליו, או ברכוש שהופקד בידינו; ובלבד שלא עשה יותר משהיה צורך סביר לעשות לאותה מטרה ושהרעה שגרם איננה בלתי שקולה כנגד הרעה שמנע."

הסעיף האמור כורך בחובו שני סייגים שונים במהותם לאחריות הפלילית - הגנת הפרט וכורח נסיבות. מוצע להפרידם.

¹ ס"ח התשל"ז, עמ' 226; התשנ"א, עמ' 104.